

S O K F É L E .

45. Szám.

Béts. Junius 4-dikén.

1833

Emlékeztető Jegyzetek.

J u n i u s .

1 Jun. — 1283. Habsburgi Rudolf rendelése, hogy Austria, Styria 's Carinthia, Albrecht fiának és utódinak jusson. (Első törvény az első szülöttre nézve.) — 1485. Ditső Mátyásunk béveszi Bétsét 's Dóczy Orbán Püspök leszsz:

Mathias ego sum, metuit me Caesar uterque

Declarat vires Austria victa meas

Atria cum statuis, ductis ex aere, foresque

Corvini referunt principis ingenium.

Mathiam partos tot post ex hoste triumphos.

Virtus, Aes, Marmor, Scripta perire vetant.

— 1591. Ma kezdődik Tsepreghen (Sopron V.) az Evangéliusok 's Reformátusok Gyűlése Gróf Nádasdy Ferentz előlülése alatt a' két egyház egyesülése végett. Nádasdy feláll a' templomban 's buzditja magyar nyelven az egybegyűlt papokat az akadályok elhárítására utánna tudós házibarátja Szentgyörgyi Gábor lelkesen beszél deákul, mire kezdődik a' beszélgetés. Bőjthe reform. Superintendens az első napokban látszatott ugyan hajólni az Evang. tanításira, de megbántódván ama tudós 's híres Horváth Gergely beszéde által távozott a' gyűlésből 's a' két fél megmaradt előbbi hite mellett. —

1763. Szül. Lötsén Leibitzer János ki gazdasági 's kertészi írásról nevezetes. Életét nézd: Biographien berühmter Zipser von Jakob Melzer. Kaschau und Leipzig. 1833. 340 lap. ára 1 fl. 20 kr. p. p. —

1816. Az Austriai Nationalbank elvei megtéteknek. Hát a' Magyar — — — ? — 1825 † Párisban Davoust Marsall Napoleon baj — 's tanuló társa a' Briennei katona iskolában.

2 Jun. — 1809. A' Duna hidjai helyre vannak ismét állítva a' Frantziák három osztályban átmennek rajtok. — 1828. Verekedés a' Miguelisták 's Oporto felkeltei között, a' szerentse az utolsóknak kedvez.

3 Jun. — 1815 † Dresdában Vilmos híres német író 's tudós. — 1825. Posonyban Gróf Apponyi legújabb izlés szerint épült könyvtárának talpköve letétetik. Augendis in Patria litteris.

Toldalék a' M. Kurírhoz.

4 I un. — 1387. A' Velentzeiek megszabadítják Mária Királynénkat a' pártosok hatalmából. — 1642 szül. ama nevezetes ts. K. udvari egyházi szónok Abraham a Sancta Clara (Megerle Ulrik.) — 1828. Don Miguel átveszi seregének kormányát.

Egyszer de soha többé.

(B tsi est-történet.)

A' török postán egy estve rendszerént tovább tartóztatának a' hivatalteremben. Tízet ütött már Sz. Istvánánál. Az, ki mint én az egész napot a' dolgozó asztal mellett, 's a' múlt éjszakát a' tántzteremben töltötte, könnyen megmagyarázhatja magának azon vágyakodást, mellyel lakom felé siettem. Képzületemben már puha meleg ágyamban voltam, és kényemre nyújtottam ki fáradt tagjaimat. Homo proponit — Deus disponit!

Szörnyű hosszúnak látszott ez egykor a' külvárosi út. Egész nap fertelmes idő volt, eső esett, 's a' sár miatt tsak ügygyel bajjal haladhattam a' jégfedte sikamlós kövezeten. Már jó darabig mentem, mikor szemembe tűnt egy bolonyai ebetske, melly nyöszörögve simúlt hozzám igyekezővén mindenkép figyelmeimet magára vonni. Szegény állatpára bizonyosan aszszonyát vesztette el, — 's úgy látszott, először koválygott annyit élteben illy piszkos sáros lutskos időben. Egészen el volt undokítva a' sártól, 's jött utánnam a' nélkül, hogy hívtam volna. Bizakodott szegényke bennem, 's ez hizelkedett szívemnek. Szánakozva, mint mindég, eltökélém magamban, hogy segíték rajta; de soha sem volt több okom megbánni jószívűségemet mint éppen akkor.

Ezen jótévő szándékkal elértem lakomat, de alig nyitám meg ajtómat piszkos kis vendégem szobám-

ban, 's két ugrással felbontott ágyamban vala. Ó nagy egek! a' motskos sáros megátkozott kutya hófejér újonnan burkolt ágyamban! Oda ugrom, hogy e' szörnyű vakmerőséget megakadályoztassam, de véres ujjak és egy átható ugatás, melly nem sokára az egész házat felverte volna, lett egyedül következése bátor támadásomnak.

Most legalább feltételes alkura akartam lépni. De hasztalan maradt igyekezetem. Ha tsak távolról közelgeték is hozzá, újlag ugatott, 's mutatta fogait az elvetemedett, betsületével nem gondoló hálátlan kutya. Mit volt tennem? — Minekutánna, mint okosabb, minden uj igyezetről, hogy t. i. az ágyamat megoszszam vele, vagy legalább a' takarót egy vánkossal elkapjam, lemondottam volna, nem volt egyéb hátra, mint hogy igazi keresztényi békességes türéssel felöltözve, mint voltam, egy székre döljek, 's így töltssem el a' viszontagságokkal teljes éjtszakát. — Gondold el, emberszerető olvasóm, szomorú helyheztetésemet! Egy hoszszú pogány hideg téli ej. A' szél eloszlatá a' borút, a' szagatott felhők között bujkáló szelid hold szánakozva tekintett le rám, ki a' hideg 's haragom miatt reszketve ültem székemen, tsak gyöngén oltalmazva köpenyem által, — áldozatja az irgalomnak, míg a' gyalázatos kutya kénye szeriut nyújtózott puha meleg párnáim között. — Megátkoztam lágyszívűségemet, mellyel olly nyájasan fogadtam ezt az elkényeztetett ölbet. Kikeltem igazságos haragomban azon sok irkálók ellen, kik az egész világot elárasztják irományaikkal a' gyermek nevelésről, mellyel most éppen senki sem vesződik, 's egész mostanig nem tudtak egy racionális kutya nevelést tárgyazó értekezést írni, melly soha sem volt szükségesebb mint most, — mellynek hiánya engem szegény ördögöt olly tsúfosan megjät-

szott. — De még él is határoztam, hogy magam készíték egy illy munkát, mellyben szivrehatólag előadandom, melly gyalázatos 's ártalmas az az elhatalmazott szó-kás, melly a' kutyáknak az ágyban ád helyet nyug-vásra. Illy feltétellel az édes álmom puha karjaiba dől-tem kemény székeimen, minekutánna Lessingnek követ-kező epigrammáját eldörmögtem volt:

An die Dorilis.

Dein Hündchen, Dorilis, ist zärtlich, tändelnd, rein,
Dass du es also leckst, soll das mich wundern? Nein!
Allein dein Hündchen lecket dich,
Und — dieses wundert mich. *)

De a' szemtelen eb még nem szerzett elég bajt.

Reggel volt már, midőn felvert álmaniból az ajtó-mon kopogó vén gazdaaszszonyom. Felugrottam szé-kemről 's az ajtót kinyitám néki, ki a' reggelivel jött. A' betstelen kutya féltvén bőrét — lehet, hogy máskor is már keserves bért vettek tőle — alig látja nyílni az ajtót már künn van. De szerentsétlenségre éppen lá-bai közé jő a' belépőnek, ki ijedtében elkiáltja magát 's hosszában heesik a' szobába meszszeré elvetvén magától reggelimet. — Oda voltak tehát ujdón új por-cellan kávék edényeim — oda legszebb drága vízzel tölt poharam, mert ezer darabra zúzattva szélt önték a' felséges kávék, mellynek meghűtött gyomromat meg kellett volna melegítnie.

Az idő rövidsége nem engede pótléket keresnem a' kávéházban. Kedvetlenül sieték az íróterembe, fe-

*) Mopszod Dóris jeles, tiszta, 's játszi ebetske-nem
'S azért, hogy úgy nyalod falod, m'ért tsudáljam? én nem!
De hogy téged a' kutyátska,
Nyalogat, — több mint tsudátska.

nekedő mérges pillantatokat vetvén útközben minden hozzám közelítő ebre.

Szenvedéseim szerzőjét azóta nem láttam, 's nem tudom hogy lett dolga továbbá; — azonban annyi bizonyos, hogy többé idegen kutyának nem adok szállást.

Pinkay.

A z a r a n y f a.

Ama sok tsinos kástélyvárak, 's múlató helyek közé, mellyek hajdan Velentze nemes férfaitól Brentának mind a' két partján állittattak, tartozik Grimai familiának egyik kies épülete is ezen tzim alatt: „Az arany fához.“ Erről e' következő történet adatik elő.

Egy a' Grimani Nemzetségből a' játéknak olly heves indulatú kedvellője vólt, hogy ez egy izben a' kotzkajátékban minden kész pénzét, 's végre minden földbirtokát tönkre tette. Hogy el vesztett jozságait ismét vissza nyerje, még hátralévő mezei házát, tevé fel a' játékra, ki vévén azonban egy, kertjében ültett fát, mellyet ő különösen kedvelt. Azonban óh szerentsétlen eset! eme háztól is megfosztatott. Egészen kétségbe esvén játékra teszi az élő-fát is, 's a' szerentse kereke megfordulván — megnyeré; a' Banquiert tovább unszolván, az eljátszott mezei házának előbbi birtokához juta. E' szerentsés eset idejétől olta a' fenn érintett mezei ház eme tzimmel jeleltetik: „Az arany fa.“

A p h o r i s m á k.

— Ha hiú emberrekkel van ügyed, add meg azoknak személyes követeléseket, 's ők néked magát a' dolgot örömet átengedik.

— Brutus ama pogány republicánus azt állítja: hogy szavunkat egy zsarnoknak sem kell megtartanunk.

— A' tudósok ideákat, a' kereskedők pénzt kaparnak öszve.

— Ha Dolabella a' Marcus Antonius feleségét el nem tsábitja vala, akkor ezek a' nyughatatlanság támasztói mind a' ketten egyességben maradva, Róma a' legnagyobb Anarchiába süllyedt volna. Igy tartá meg egy Aszszony tisztátalansága a' római birodalmat.

— A' félénkség felette dús, a' maga viseletét meentegetni.

— Erasmus a' következő jó tanátsot adá Ammoniusnak, hogy a' világban (rákmodjára) előmehessen: „Nyúlj akárminő eszközhöz szégyen nélkül, keverd bele magad minden foglalatosságba; mindenkit lökj hátra; senkinek szállást ne adj; üsd el mindenki kezéről a' hasznót, ha elütheted; ellenkedésedet, vagy barátkozásodat a' haszonhoz alkalmaztasd; tsak azoknak adj, kik neked sokkal többet adnak vissza; mindenkinek 's minden dologban különösen kedvébe járj; és nótádat szünetlen két húron pengessd.“

Moliere is ezen alapokat ajánlá tréfás szeszében.

— A' hiúság képes a' legkeserűbb gúnyt is tisztelkedés gyanánt venni.

— Vannak férjfiak, kik a' társaságban tsak akkor szerentsések, ha bolondoknak tartatnak.

— A' hét görög böltsek egyike Pittacus is usurpator volt.

— A' lelki szegények, az érzékiség úgy nevezett szentségeire nézve leginkább gazdagok.

— Némellyek tsupán egy szerepet (Rolle) akarnak játszani, hogy melyiket? azon keveset aggódnak.

— Ki a' történetek okait felfedezni nem tudja, az azok hatásait sem leszsz képes megakadályoztatni.

— Sok bohó mindaddig nem fogja meg, hogy bot és korbáts van a' világon, míg az ütést és tsapást érzékenysége alá nem bocsátják.

— Az unalom, mellyet az ember másnak okoz, gyakran tsalhatatlan eszköz arra, hogy tzélját elérje, mellyel a' ravasz leginkáb él.

— Az Ostobaság éppen olly ragadós a' nagy gyülekezetekben mint az ásitás.

— Már a' mesében úgy jön elő a' szamár, mint leggöögösebb az állatok között.

— Van gazdag Skláv, és szegény független!

— A' férjfi, legfelségesebb örömeit a' természet és a' nemes aszszony társaságában találja.

— Valamint vannak a' vélekedésnek Urai és mesterei: szinte úgy vannak vélekedésnek legényei, inasai, kézhezadogatói (Handlanger) és szolgái.

— Az értidő kigyógyít bennünket minden szenvedélyekből, minden bohóságból, de minden erőnk-
ből is!

M e g e l é g e d é s.

(Triolett.)

A' földi gond nem tépi keblemet
Minkám! ha gyenge karjaid ringatnak
Édes tsókjaid földi mennyet adnak
'S elyziumba visznek engemet.
A' gond nem háborgatja lelkemet,
Ha boldogító karjaid ringatnak!
Hasítsa tengerek' hullámaid
Ki kintsekért eladja álmait:
Minkám! ha engem karjaid ringatnak,
A' földi gond nem tépi keblemet.

P.

Mágikus Négyszegrajz.

A'	mi	a'	min
van	ösz	ve	A'
vesz	mi	vólt	dent
és	dós	tu	lesz

A' feladás ebben áll: a' rendetlenül elosztott szótagokból két verset kell öszve szerkesztetni. A' kitálás kultsa egy mágikus négyszegrajz, mellynek térföldje úgy van kimérve, hogy mind a' vizerányos, mind a' függőleges, valamint az egy szegletből a' másikkhoz vezető lineán is ugyan azon summa feltaláltassék, és pedig úgy, hogy minden szám tsak egyszer forduljon elő. A' számok elrendelése megmutatandja azon rendet, mellyben a' széthányt szótagokat olvashatni.

Trémel Miklós.

P. N. P.

Rejtett szó.

Parányi mérték vagyok én,
 Szemedben is tsillogok;
 Láb nélkül fordítva mentén
 Ós Dunánknek ragyogok.
 Így fejem vedd, 's életem
 Tsak nap tüntén vehetem.

Megfejtés a' 44. számban: Fűrész.